

ความคิด เกี่ยวกับตัวตนและพฤติกรรม เป็อง เบนของ เด็กวัยรุ่น

นางอ้อม เดือน สกมภ์

006478

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖

๒๕๒๓

1 16282040

Self-Concept and Deviant Behavior among Adolescents

Mrs. Omluean Soadmanee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts (Sociology)

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

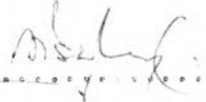
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวตนและพฤติกรรม เบี่ยงเบนของเด็กวัยรุ่น
โดย นางอ้อมเดือน สดมภ์
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. เสรีน ปุณณะพิदानนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ นุนนาค)

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัทธกาน์ สัทธกาน์)

..........กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. เสรีน ปุณณะพิदानนท์)

..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตรีศง สงคากุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเกี่ยวกับตัวตนและพฤติกรรม เบี่ยงเบนของ เด็กวัยรุ่น
ชื่อนี้ลิต นางชัชฌมา เกื้อน สดมณี
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. เสรีน ปุณณะรัตนานนท์
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
ปีการศึกษา ๒๕๓๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ เรื่องนี้มีลักษณะ เป็นการศึกษา "ข้ามวัฒนธรรม" ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมองตนเอง และความรู้สึคนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของนักเรียนไทยวัยรุ่นกับเด็กในสถานพินิจ และในเรื่องการรับรู้ของเด็กพวกนี้เกี่ยวกับการประเมินค่าและปฏิกิริยาที่คนอื่นบางพวกมีต่อกิจกรรมทั่ว ๆ ไปในการดำเนินชีวิตประจำวันของพวกเขา แต่ลักษณะเฉพาะของการวิจัยชิ้นนี้ได้แก่การพิสูจน์ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นกับโครงสร้างและเนื้อหาของ "ตัวตน" โดยอาศัยแนวความคิดที่ได้มาจากหลักทฤษฎีที่เรียกกันว่า Symbolic Interaction

ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการมองตัวตนในลักษณะที่เป็น (๑) เอกลักษณะ ที่มีส่วนของโครงสร้างจำแนกแจกแจงออกไปเป็น ส่วน ๆ (๒) การทุ่มเทจิตใจให้กับบทบาทที่เชื่อมโยงเอกลักษณะให้เข้ากับความสัมพันธ์ที่เด็กมีอยู่กับผู้อื่น และ (๓) การบรรยายถึงสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้วิจัยอธิบายการก่อรูปของเอกลักษณะหรือภาพของตัวตนได้ การออกแบบที่เป็นพื้นฐานหลักของการวิจัยในครั้งนี้ได้รับอิทธิพลโดยตรงมาจากผลงานของ Schwartz และ Stryker (1970) เป็นอย่างมาก ซึ่งผลงานที่กล่าวนี้ได้เสนอวิธีทางปรับปรุงแนวทางการมองและวัดมโนภาพในเรื่อง Self-Concepts และผู้วิจัยก็ได้นำเอาสมมุติฐานต่าง ๆ รวมตลอดจนวิธีการวัดมโนภาพนี้จากผลงานนั้น (Semantic Differential) มาประยุกต์ใช้กับประเด็นปัญหาที่ตั้งขึ้น เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมปลายในกรุงเทพฯ และจากเด็กที่ต้องคำพิพากษาแล้ว รายงานนี้อาศัยข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนชายจำนวน ๑๑๖ คน จากโรงเรียน ๒ แห่งที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและแถบชานเมืองด้านตะวันออก และเด็กที่ต้องคำพิพากษาแล้วในบ้านเมตตา อีก ๔๐ คน ทั้งหมดเลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลออกมาในรูปแบบรายงาน การเทียบขนาดมาตรฐาน t-Test ค่าสหสัมพันธ์แบบธรรมดา แบบรวม และแบบส่วนย่อย

๑. เด็กค่อนข้างเกรจะประเมินตนเองไปในทางที่ดีมากกว่าเด็กดี หรือเด็กไม่เกร
๒. เด็กเกรในบ้านเมตตาจะประเมินตนเองไปในทางที่ดีมากกว่าเด็กค่อนข้างเกร และเด็กเกร
๓. ความคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็กเกรในบ้านเมตตามั่นคง ไม่แปรผันเมื่อเปรียบเทียบกับของเด็กค่อนข้างเกรและเด็กดี
๔. ในเด็กตีการมองตนเองจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การมองตนเองจากครู แม่ และเพื่อนนักเรียน สำหรับเด็กที่เรียกว่าดีได้ การมองตนเองจะสัมพันธ์กับการรับรู้การมองตนเองจากเพื่อนสนิท พ่อ เพื่อนนักเรียน และเด็กค่อนข้างเกร การมองตนเองจะสัมพันธ์กับการรับรู้การมองตนเองจากเพื่อนสนิท ครู เพื่อนนักเรียน ส่วนเด็กเกร การมองตนเองจะสัมพันธ์กับการรับรู้การมองตนเองจากเพื่อนสนิท พ่อ แม่ และครู

Thesis Title Self-Concept and Deviant Behavior among Adolescents
Name Mrs. Omduean Soadmanee
Thesis Advisor Professor Dr. Serin Punnahitanout
Department Department of Sociology and Anthropology
Academic Year 1979

Abstract

The present thesis takes on the nature of a cross-cultural study of the ways in which an in-school Thai adolescent sees and feels about himself and his perception of some particular others' evaluations and reactions toward his day-to-day activities. But the specifics of the research have to do with an empirical test of the relationship between an adolescent's behavior and the structure and content of his "self" in the light of a set of ideas derived from the theoretical orientation called symbolic interaction.

The present investigator took conceptions of self in terms of (1) a differentiated structure of identities, (2) a conception of commitment to a set of roles that links identities and relationships to others and (3) the statement of a set of premises purporting to help her explain identity formation. The main design of the study was directly influenced as well by Schwartz and Stryker's work (1970) which presented a refined conceptualization and measurement of self-concepts. Also from this specific source, the set of hypotheses and

the measurement of self-concepts (a semantic differential technique) as formulated and devised by the said others was adapted and applied to the research problem at hand.

Data were gathered from male students in two high schools in Bangkok. This report relies primarily upon data collected from a non-random sample of 110 boys from 2 schools, located in the center of the Metropolis and its Eastern suburb, and a random sample of 40 officially abjugated boys living in Ban Karuna - a "house of correction". The data were analyzed and presented in the forms of Mean, Standard Deviation, t-test, Pearsonian Product-Moment Correlation and Multiple and Partial Correlations.

The main findings are as follows:

1. The "pre-delinquent" boys evaluate themselves more positively than do the "good" boys or non-delinquent ones.
2. The officially delinquent boys evaluate themselves more positively than the pre-delinquent and the "good" boys-in support of the specific hypothesis.
3. There is the least variability in self-concept among the delinquent boys (in Ban Karuna) in comparison with either the "pre-delinquent" or the "good" boys also in support of the specific hypothesis.
4. "Good" boys perceive that they share more elements of their self-evaluations with their mothers, teachers and student friends.

5. "Relatively good" boys perceive that they share more elements of their self-evaluations with their fathers, student friends and their intimate friends.

6. "Pre-delinquent" boys perceive that they share more of their self-evaluations with their best friends, teachers and student friends.

7. Delinquent boys perceive that they share more of their self-evaluations with their best friends, fathers, mothers and teachers.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยน้ำใจของศาสตราจารย์ ดร. เสริม ปุณณะหิตานนท์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และห่วงใยตลอดมา รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัณญา สัจญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิหวัศ คงคากุล ซึ่งสละเวลามาเป็นประธานกรรมการ และกรรมการในการตรวจสอบวิทยานิพนธ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กกลุ่มตัวอย่าง ๑๕๐ คน ที่ได้ข้อมูล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านทั้งในโรงเรียนและสถานฝึกและอบรมบ้านกรูทราที่ให้กรรมช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณรุจิ ยุวดี ที่กรุณาให้คำแนะนำในการเขียนโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูล ตลอดจนคุณพ่อ (พ.ต.ต. เขานัน ธนสุภาภรณ์) คุณแม่ และน้อง ๆ ที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือมาตลอด

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณ ร.อ. เรวัต สดมณี ผู้เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ว้อมเดือน สดมณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิจกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ม
บทที่	
๑ บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
ขอบเขตของการวิจัย	๖
แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการตั้งสมมุติฐาน	๗
สมมุติฐาน	๑๑
คำจำกัดความ	๑๑
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	๑๓
๒ ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับเด็กกระทำผิด	
ความหมายของเด็กกระทำผิด	๑๔
คำนิยามของเด็กกระทำผิด	๑๔
ทฤษฎีทั่ว ๆ ไปว่าด้วยการกระทำผิดของเด็ก	๒๐
๑ ทฤษฎีการกระทำผิดของเด็กที่ถือลักษณะของบุคคลเป็น	
สาเหตุ	๒๑
๒ ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ..	๒๒
๓ ทฤษฎีวัฒนธรรมย่อย	๒๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงผลรวมของคะแนนที่แสดงถึงองค์ประกอบความคิด เกี่ยวกับตัวตนของเด็กดี โดยจำแนกลักษณะองค์ประกอบแต่ละด้าน	๖๖
๒ แสดงผลรวมของคะแนนที่แสดงถึงองค์ประกอบความใจ เกี่ยวกับตัวตนของเด็กที่เรียกว่าดีได้ โดยจำแนกลักษณะองค์ประกอบแต่ละด้าน	๖๗
๓ แสดงผลรวมของคะแนนที่แสดงถึงองค์ประกอบความดี เห็น เกี่ยวกับตัวตนของเด็กก่อนข้าง เเกเร โดยจำแนกลักษณะองค์ประกอบแต่ละด้าน	๖๘
๔ แสดงผลรวมของคะแนนที่แสดงถึงองค์ประกอบความคิด เกี่ยวกับตัวตนของเด็ก เเกเร โดยจำแนกลักษณะองค์ประกอบแต่ละด้าน	๖๘
๕ ข้อมูลแสดงการเปรียบเทียบการมองตนเองของเด็กแต่ละกลุ่ม โดยจำแนกลักษณะการมองแต่ละด้าน	๖๙
๖ เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็น โดยจำแนกลักษณะของการมองแต่ละด้านของเด็กดีและเด็กที่เรียกว่าดีได้	๗๐
๗ เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็น โดยจำแนกลักษณะการมองแต่ละด้านของเด็กดีและเด็กก่อนข้าง เเกเร	๗๑
๘ เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็น โดยจำแนกลักษณะการมองแต่ละด้านของเด็กดีและเด็ก เเกเร	๗๔
๙ เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็น โดยจำแนกลักษณะการมองแต่ละด้านของเด็กที่เรียกว่าดีได้กับเด็กก่อนข้าง เเกเร	๗๖
๑๐ เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็น โดยจำแนกลักษณะการมองแต่ละด้านของเด็กที่เรียกว่าดีได้กับเด็ก เเกเร	๗๘
๑๑ เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็น โดยจำแนกลักษณะการมองแต่ละด้านของเด็กก่อนข้าง เเกเรกับเด็ก เเกเร	๘๐

ตารางที่

หน้า

๑๒ แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ การตอบสนองของผู้อื่นหลายฝ่ายที่มี
ต่อตน ในด้านการประเมินว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี ๘๒

๑๓ แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การตอบสนองของผู้อื่นหลายฝ่ายที่มี
ต่อตน ในด้าน Activity (อาชีพกิริยา) ๘๖

๑๔ แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การตอบสนองของผู้อื่นหลายฝ่ายที่มี
ต่อตน ในด้าน Potency (พลังอำนาจ) ๘๗

๑๕ แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การตอบสนองของผู้อื่นหลายฝ่ายที่มี
ต่อตน ในด้าน Interpersonal Quality ๘๙

๑๖ แสดงค่าสหสัมพันธ์เฉลี่ย การที่เด็กรับรู้การตอบสนองของผู้อื่นหลายฝ่าย
ที่มีต่อตนของเด็กแต่ละกลุ่ม โดยจำแนกลักษณะของการมองแต่ละด้าน . ๙๐

๑๗ เปรียบเทียบค่าตัวกลางเลขคณิต และคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ที่ผู้อื่นทุกฝ่ายมองตน โดยจำแนกลักษณะการมองแต่ละด้านของ
เด็กแต่ละประเภท ๙๑

๑๘ แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง ในการรับรู้การมองตนเอง จาก
ผู้อื่นในแต่ละด้าน ระหว่างกลุ่มเด็กดีกับกลุ่มเด็กที่เรียกว่าดีได้ ๙๒

๑๙ แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง ในการรับรู้การมองตนเอง จาก
ผู้อื่น ระหว่างกลุ่มเด็กดีกับกลุ่มเด็กก่อนข้างเกเร ๙๔

๒๐ แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างในการรับรู้การที่ผู้อื่นมองตนเอง
ในแต่ละด้าน ระหว่างกลุ่มเด็กดีกับกลุ่มเด็กเกเร ๙๕

๒๑ แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง ในการรับรู้การที่ผู้อื่นมองตนเอง
ในแต่ละด้าน ระหว่างกลุ่มเด็กที่เรียกว่าดีได้กับกลุ่มเด็กก่อนข้างเกเร. ๙๖

๒๒ แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง ในการรับรู้การที่ผู้อื่นมองตนเอง
ในแต่ละด้าน ระหว่างกลุ่มเด็กที่เรียกว่าดีได้กับกลุ่มเด็กเกเร ๙๖

ตารางที่

หน้า

๒๓	เปรียบเทียบความแตกต่างที่ผู้อื่นมองเห็น ในแต่ละด้านจากผู้อื่นในกลุ่มเด็กค่อนข้างเกเร และผู้อื่นในกลุ่มเด็กเกเร	๙๘
๒๔	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็นเองทุก ๆ ด้าน ระหว่างเด็กดี และเด็กที่เรียกว่าดีได้	๙๙
๒๕	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็นเองทั้งหมด ระหว่างเด็กดี และเด็กค่อนข้างเกเร	๑๐๐
๒๖	เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็นเองทุกด้าน ระหว่างเด็กดีกับเด็กเกเร	๑๐๐
๒๗	เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็นเองทุกด้าน ระหว่างเด็กที่เรียกว่าดีได้ กับเด็กค่อนข้างเกเร	๑๐๑
๒๘	เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็นเองทุกด้าน ระหว่างเด็กที่เรียกว่าดีได้กับเด็กเกเร	๑๐๒
๒๙	เปรียบเทียบความแตกต่างของการมองเห็นเองทุกด้าน ระหว่างเด็กค่อนข้างเกเรกับเด็กเกเร	๑๐๒
๓๐	เปรียบเทียบการมองเห็นเองกับการที่รับรู้จากผู้อื่นทั้งหมดรวมกัน โดยแยกลักษณะการมองแต่ละด้าน ในเด็กแต่ละกลุ่ม	๑๐๔
๓๑	ข้อมูลแสดงค่าสหสัมพันธ์รวม (Multiple Correlation) ระหว่างการมองเห็นเองกับการที่เด็กรับรู้การมองจากผู้อื่น โดยแบ่งเป็นลักษณะการมองแต่ละด้านของเด็กแต่ละกลุ่ม	๑๐๗
๓๒	แสดงข้อมูลสหสัมพันธ์ส่วนย่อย (Partial Correlation) ระหว่างคะแนนการมองเห็นเองกับคะแนนที่เด็กรับรู้การมองเห็นจากคนอื่น ในแต่ละด้านและสำหรับ เด็กแต่ละกลุ่ม	๑๐๘
๓๓	เปรียบเทียบการมองเห็นของเด็กและการที่เด็กรับรู้การมองจากผู้อื่นทุกด้านของเด็กแต่ละกลุ่ม	๑๑๓

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิ	หน้า
๑ รูปภาพแสดงการมองตนในด้าน Evaluation	๕
๒ รูปภาพแสดงความแปรผันที่เด็กรับรู้ได้จากการมองของผู้อื่นในด้าน Evaluation	๑๐
๓ รูปภาพแสดงการมองตนในด้าน Evaluation ของเด็กทั้ง ๔ กลุ่ม	๑๑๗
๔ รูปภาพแสดงความแปรผันที่เด็กรับรู้ได้จากการมองของผู้อื่นในด้าน Evaluation ของเด็กทั้ง ๔ กลุ่ม	๑๑๘